

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล ๐-๗๗๒๗-๒๗๘๔

ที่ สฎ ๐๐๓๓.๐๐๑ / ๑๑๑

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง อนุญาตนำข้อมูลเผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตามที่กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการพิจารณาเผยแพร่ผลงานวิชาการประเภทงานวิจัยบนเว็บไซต์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยพิจารณาผลงานวิชาการ เรื่องประสิทธิผลของโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (English) Effectiveness of the Self-care Program of Type 2 Diabetic Patients with Hypoglycemia In-Patient Department, Weingsra Crown Prince Hospital, Surat Thani Province. โดยนางนวลจันทร์ วงศ์สวัสดิ์ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในการนี้ กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความประสงค์นำผลงานที่ผ่านการพิจารณาเผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังรายละเอียดแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

(นายวิสุทธิ์ สุขศรี)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล

อนุมัติ

ไม่อนุมัติ เนื่องจาก.....

(นายจิรชาติ เรืองวัชรินทร์)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบฟอร์มการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัด

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัน/เดือน/ปี : ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

หัวข้อ : การเผยแพร่ผลงานวิชาการบนเว็บไซต์ (Research)

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ) :

เอกสารจำนวน ๑๓ หน้า

เรื่อง ประสิทธิภาพของโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

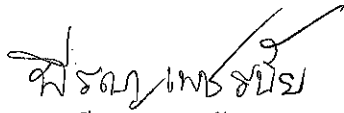
(English) Effectiveness of the Self-care Program of Type 2 Diabetic Patients with Hypoglycemia

In-Patient Department, Weingsra Crown Prince Hospital, Surat Thani Province.

Link ภายนอก: (ถ้ามี): [๕๕๒๒๐๒๒๕๖๗](#)

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

ผู้อนุมัติรับรอง

(นางสาวพิชญ์ญา เพชรชัย)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

วันที่ ๑๕ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

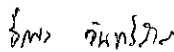

(นายศรุตยา สุทธิรักษ์)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๒๗ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่

(นายธีรพล จันทร์สังสา)

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ประสิทธิผลของโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Effectiveness of the Self-care Program of Type 2 Diabetic Patients with Hypoglycemia
In-Patient Department, Weingsra Crown Prince Hospital, Surat Thani Province.

นวลจันทร์ วงศ์สวัสดิ์

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ

Nualjan Wongsawat

Weingsra Crown Prince Hospital

บทคัดย่อ

ที่มา: ปี 2566 อำเภอเวียงสระมีผู้ป่วยโรคเบาหวานเป็นกลุ่มวัยทำงาน 960 คน วัยผู้สูงอายุ 1,422 คน คิดเป็นร้อยละ 68.76 ของประชากรในกลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทบทวนข้อมูลย้อนหลัง 3 ปีตั้งแต่ปี 2564 ถึงปี 2566 ในการเข้ารับการรักษาแผนกผู้ป่วยในด้วยภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำพบว่าเพิ่มขึ้นทุกปีเฉลี่ยร้อยละ 4.68

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาประสิทธิผลของ โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

มีวัตถุประสงค์เฉพาะ 1. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ 2. เพื่อประเมินความพึงพอใจหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ

ระเบียบวิธี: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของ โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ ตั้งแต่ วันที่ 4-30 ธันวาคม 2566 จำนวน 35 คน เก็บข้อมูลในวันที่ 4-30 ธันวาคม 2566

ผลการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนความรู้เฉลี่ยหลังเข้าร่วม โปรแกรม มากกว่าก่อนเข้าร่วม โปรแกรม คือ 12.20 และ 8.04 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนการดูแลตนเองเฉลี่ยหลังเข้าร่วม โปรแกรม มากกว่าก่อนเข้าร่วม โปรแกรมคือ 28.60 และ 25.72 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจหลังเข้าร่วม โปรแกรมในระดับปานกลาง คือ 2.86 คะแนน

สรุปผล: หลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความรู้และการดูแลตนเองเกี่ยวกับโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: โปรแกรมการดูแลตนเอง ความรู้เรื่องโรคเบาหวานผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ภาวะระดับน้ำตาลในเลือด การดูแลตนเอง ความพึงพอใจ

Abstract

Background: In 2023, Weingsra District had 960 working age people with diabetes, with 1422 elderly people accounted for 68.76 percent of the population in the group. The researcher has reviewed the data of patients admitted the in-patient department due to the average of 4.68 percent rise of hypoglycemia each year from 2021 to 2023 (three years period).

Objective: There are two objectives for this research; general and specific. First of all, the general objective of this research is to study the effectiveness of the self-care program for type 2 diabetic patients with hypoglycemia the in-patient department at Weingsra Crown Prince Hospital, Surat Thani Province. Next, to be more specific, is to compare the level of knowledge and self-care behavior before and after participating in the self-care program for type 2 diabetic patients with hypoglycemia as well as to assess satisfaction of type 2 diabetic patient with low blood sugar after participating in the care program.

Method: This research was a quasi-experimental study which is the study of the effectiveness of the self-care program for type 2 diabetic patients with hypoglycemia in the inpatient department at Weingsra Crown Prince Hospital, Surat Thani Province started from 4 to 30 December 2023 with a total of 35 people collected data from 4 to 30 December 2023.

Results: As a result, the sample group had a higher average knowledge score after joining the program, which was 12.2 and 8.04, respectively, was a statistically significant difference. The sample group had a higher average self-care score after joining the program, which was 28.60 and 25.70, which was a statistically significant difference. The sample group was satisfied after participating in the program at a moderate level of 2.86 points.

Conclusion: After participating in the self-care program for type 2 diabetic patients with low blood sugar in the inpatient department of Weingsra Crown Prince Hospital, Surat Thani Province, the sample group of knowledge and self-care regarding type 2 diabetes with low blood sugar levels increased significantly.

Keywords: risk: Self-care program Knowledge about diabetes Type 2 diabetes patients low blood sugar levels self-care satisfaction

บทนำ

โรคเบาหวานเป็นโรคที่มีความสำคัญระดับโลก ซึ่งนานาชาติต่างให้ความสำคัญในการดูแลณรงค์ เพื่อลดความชุกของการเกิดโรคเบาหวาน สมาพันธ์เบาหวานโลกคาดการณ์ว่าในปี 2538 จะมีผู้ป่วยเบาหวานทั้งหมด 642 ล้านรายทั่วโลกและในประเทศไทยจะมีเพิ่มขึ้นเป็น 5.3 ล้านราย แต่ละวันจะมีผู้เสียชีวิตจากโรคนี้ 200 คน หรือ 8 คนต่อชั่วโมงและมีเพียง 10 % ของผู้ป่วยเบาหวานที่มีชีวิตอยู่ โดยไม่มีภาวะแทรกซ้อนต่างๆ(สมาคมเบาหวานแห่งประเทศไทย,2558)⁽¹⁾ สำหรับประเทศไทย สถานการณ์โรคเบาหวาน โรคเบาหวานเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตอีกโรคหนึ่งของประชากรไทยที่จัดอยู่ลำดับต้น ๆ จากรายงาน การสูญเสียปีสุขภาวะของประชากรไทย(DALYs) ในปีพ.ศ. 2557 เป็นลำดับที่ 3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2552 และเป็นลำดับที่ 2 ของจำนวนปีที่สูญเสีย เนื่องจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร⁽²⁾อำเภอเวียงสระมีประชากรทั้งสิ้น 63,000 คน เป็นกลุ่มวัยทำงานที่เป็นเบาหวาน 960 คน วัยผู้สูงอายุ 1,422 คน และพบว่ากลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวานพบในกลุ่มวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 68.76 ของประชากรในกลุ่มดังกล่าวของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ และจากการซักประวัติในการให้บริการพบว่าผู้ป่วยที่มีปัญหาในเรื่องของระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตัว ในการดูแลตนเอง จนทำให้เกิดระดับน้ำตาลในเลือดต่ำและมีการต้องเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล

ซึ่งผู้วิจัยต้องการทราบถึงระดับความรู้ในเรื่อง โรคที่เป็นอยู่ ความสามารถในการดูแลตนเอง และวัดระดับความพึงพอใจ ของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ก่อนและหลังการได้รับสุขศึกษาในเรื่อง การดูแลตนเองในผู้ป่วยที่มีระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาจากกิจกรรมการให้สุขศึกษาไปเป็นการจัดทำ โปรแกรมการจัดการตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 และนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยอื่น ๆ อีกต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของ โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจหลังการเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประสิทธิผลของ โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
3. พยาบาลวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ประจำแผนกผู้ป่วยใน สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดเป็นการจัดทำ โปรแกรมการจัดการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีระดับน้ำตาลในเลือดต่ำให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำนิยามศัพท์

โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ หมายถึง โปรแกรมในปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการดูแลตนเอง โดยใช้เวลารวมประมาณ 45 นาที ประกอบด้วย

- 1) กิจกรรมการเรียนรู้เรื่องโรคเบาหวาน ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคเบาหวาน อาการ อาการแสดง ภาวะแทรกซ้อน และภาวะเสี่ยงของภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
- 2) การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ได้แก่ การรับประทานอาหาร การรับประทานยา การออกกำลังกาย และการพบแพทย์ในการรักษา

ความรู้เรื่องโรคเบาหวาน หมายถึง ความรู้ของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 เกี่ยวกับสาเหตุ อาการ อาการแสดงของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ การรักษาและการป้องกันการเกิดภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ⁽³⁾

ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 หมายถึง ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ ที่มีระดับน้ำตาลในเลือด น้อยกว่าหรือเท่ากับ 70 mg% และได้รับการรักษาโดยใช้ยาปรับประเทานและยาฉีด

ภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ หมายถึง ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ ที่มีระดับน้ำตาลในเลือด น้อยกว่าหรือเท่ากับ 70 mg% ร่วมกับมีอาการใจสั่น เหงื่อออก ตัวเย็น⁽⁴⁾

การดูแลตนเอง หมายถึง กิจกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองประกอบด้วย การรับประทานอาหาร การใช้ยาการพักผ่อน การออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพทั่วไป⁽⁵⁾

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความชอบและความสบายใจของผู้ป่วยเบาหวานที่มีระดับน้ำตาลในเลือดต่ำหลังการเข้าโปรแกรมการจัดการให้ความรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research) มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 70 mg% จำนวน 80 คน ตามทะเบียนผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 70 mg% ที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 35 คน โดยใช้สูตร two dependant means ของ App N4Studies ด้วยการกำหนดคุณสมบัติ

เกณฑ์การคัดเข้ากลุ่มตัวอย่าง (Inclusion criteria) ผู้วิจัยกำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่าง เลือกแบบบังเอิญ (Accidental sampling) มีคุณสมบัติดังนี้

1. ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 70 mg% ที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่จริงในพื้นที่อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่น้อยกว่า 1 ปี

3. ยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ โดยได้รับการพิทักษ์สิทธิที่ตามจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เกณฑ์การคัดออกกลุ่มตัวอย่าง (Exclusion criteria)

1. กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธหรือถอนตัวออกจากการวิจัย

เครื่องมือ

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในแต่ละขั้นตอน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยมีตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced choice) มีจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเมินความรู้ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประเมินการดูแลตัวเองของผู้ป่วยเบาหวาน ชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยแต่ละค่ามีความหมายดังนี้คือ ปฏิบัติเป็นประจำ เท่ากับ 3 คะแนน ปฏิบัติบางครั้งเท่ากับ 2 คะแนน ไม่เคยปฏิบัติเท่ากับ 1 คะแนน มีการแบ่งระดับความรู้และการดูแลตัวเองใช้วิธีการจัดกลุ่มแบบอิงเกณฑ์ของ Bloom (1986: 42) แบ่งเป็น 3 ระดับดังนี้คือ คะแนน น้อยกว่าร้อยละ 60 คิดเป็นระดับน้อย คะแนนร้อยละ 60-79 คิดเป็นระดับปานกลางคะแนน มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 คิดเป็นระดับสูง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำในแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี หลังได้รับความรู้เรื่องเบาหวาน มีจำนวน 10 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า 3 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five Rating scale) โดยใช้สอบถามผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำในแผนกผู้ป่วย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert's) โดยระดับ 3 ระดับ ดังนี้ ระดับ 3 หมายถึง คิดเห็นว่าผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีความพึงพอใจระดับมาก มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับ 2 หมายถึง คิดเห็นว่าผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีความพึงพอใจระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ระดับ 1 หมายถึง คิดเห็นว่าผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีความพึงพอใจระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า CVI เท่ากับ 0.80 และ แบบวัดความรู้ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีอัลฟาของ ครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหลังจัดทำแบบสอบถามและขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จำนวน 35 คน วันที่ 4-30 ธันวาคม 2566

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิกการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในโรงพยาบาลแห่งนี้ และชั่วโมงที่ทำงาน วิเคราะห์โดยใช้เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน

ข้อมูลความรู้ด้านการสื่อสารและความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงของพยาบาลวิชาชีพวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอนุมาน ได้แก่ dependent t-test และ One way Anova

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 77.14 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากถึง ร้อยละ 31.40 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 31.40 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 31.40 มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 34.30 และมีรายได้มากกว่า 15,001 ร้อยละ 31.40 ระยะเวลาการเป็นโรคเบาหวานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 51.40 มีค่าระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในช่วง 31-49 mg% ร้อยละ 45.70

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน

ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานที่ถูกต้อง 2 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวานทำให้แผลหายช้า และควรพกกลูโคมหรือน้ำตาลติดตัวไว้เสมอเมื่อต้องออกไปทำธุระคือ ร้อยละ 92.0 ผู้ป่วยเบาหวานมีความรู้ที่น้อยที่สุด หรือตอบผิดมาก 2 ลำดับแรก ได้แก่ ระดับน้ำตาลในเลือดจะสูงหรือต่ำนั้นมีอินซูลินเป็นตัวควบคุมร้อยละ 92.00 รองลงมาคือ สาเหตุของโรคเบาหวานร้อยละ 72.00 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน ก่อนและหลังเข้าร่วมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35)

ข้อที่	ความรู้	ก่อนเข้าร่วม	หลังเข้าร่วม
		โปรแกรม ร้อยละ	โปรแกรม ร้อยละ
1	โรคเบาหวานเกิดจากการทำงานผิดปกติของตับอ่อน	28.0	92.0
2	การรับประทานอาหารที่มีรสหวานหรือรับประทานมากเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคเบาหวาน	44.0	80.0
3	โรคเบาหวานสามารถรักษาให้หายขาดได้	52.0	100.0
	อาการของโรคเบาหวาน ได้แก่ อ่อนเพลีย หิวบ่อย กระหายน้ำบ่อย ปัสสาวะบ่อย	80.0	92.0

ตารางที่ 1 แสดงระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน ก่อนและหลังเข้าร่วมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) (ต่อ)

ข้อที่	ความรู้	ก่อนเข้าร่วม	หลังเข้าร่วม
		โปรแกรม ร้อยละ	โปรแกรม ร้อยละ
4	อาการของโรคเบาหวาน ได้แก่ อ่อนเพลีย หิวบ่อย กระหายน้ำบ่อยปัสสาวะบ่อย และน้ำหนักตัวลดลง	80.0	92.0
5	ระดับน้ำตาลในเลือดจะสูงหรือต่ำนั้นมีระบบน้ำเหลืองเป็นตัวควบคุม	8.0	92.0
6	การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ดี จะทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนเรื้อรังต่างๆ ได้แก่ ไตวายเรื้อรัง กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ซ้ำปลายเท้าและเบาหวานขึ้นตา	84.0	92.0
7	ผู้ป่วยเบาหวานควรงดอาหารหรือรับประทานอาหารเพียง 2-3 คำต่อมื้อจะช่วยควบคุมเบาหวานได้ดีขึ้น	44.0	96.0
8	ผู้ป่วยเบาหวานควรรับประทานผักทุกวันอย่างน้อยมีโต๊ะ 1 ท็อปโดยเน้นผักใบให้มาก เช่น ผักบุ้ง กะหล่ำปลี	88.0	80.0
9	ผู้ป่วยเบาหวานสามารถรับประทานผลไม้รสไม่หวานจัด เช่น ส้ม ฝรั่ง แอปเปิ้ล และแก้วมังกร โดยรับประทานปริมาณเท่าใดก็ได้ไม่จำกัด	40.0	96.0
11	อาการใจสั่น มือสั่น เหงื่อออกเป็นอาการแสดงเมื่อมีระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ	88.0	100.0
12	ผู้ที่ เป็น โรคเบาหวานทำให้แผลหายช้า	92.0	100.0
13	ควรพกกลูคอสหรือน้ำตาลติดตัวไว้เสมอเมื่อต้องออกไปทำธุระนอกบ้าน	92.0	100.0

เมื่อพิจารณา ความรู้ของผู้ป่วยเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องโรคเบาหวานอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง ร้อยละ 42.86 และร้อยละ 34.29 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงระดับความรู้ ก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35)

ระดับความรู้	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม		หลังเข้าร่วมโปรแกรม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (0-7คะแนน)	8	22.85	-	-
ปานกลาง (8-10คะแนน)	15	42.86	5	14.29
สูง (11-13)	12	34.29	30	85.71
รวม	35	100.0	35	100.0

$\bar{x}$ = 8.04, S.D. = 1.97, Min = 2, Max = 11 (ก่อนเข้าร่วม โปรแกรม)

$\bar{x}$ = 12.20, S.D. = 1.22, Min = 9, Max = 13 (หลังเข้าร่วม โปรแกรม)

ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่ากับ 8.04 คะแนน และหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน

ชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่ากับ 12.20 คะแนน

เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติพบว่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้หลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35)

ความรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	p
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	8.04	1.97	- 10.435	.000
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	12.20	1.22		

ส่วนที่ 3 การดูแลตัวเองของผู้ป่วยเบาหวาน

ก่อนการเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) พบว่าดูแลตนเองที่ดี 2 อันดับแรก ได้แก่ เรื่องการรับประทานยารักษาโรคเบาหวานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 96.0 รองลงมา คือ เรื่องการรับประทานอาหารตรงเวลาทุกมื้อ ร้อยละ 80.0 และมีการดูแลตนเองไม่ดีอันดับแรก ได้แก่ เรื่องการขอรับประทานอาหารระหว่างมื้อ เช่น ผลไม้ หรือขนมหวาน ร้อยละ 92.0

หลังการเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) พบว่าดูแลตนเองที่ดี ส่วนใหญ่จะดูแลตนเองได้ดีมาก ร้อยละ 100 ได้แก่ เรื่องการรับประทานยาเบาหวานอย่างต่อเนื่อง การรับประทานอาหารตรงเวลาทุกมื้อ, การมาพบแพทย์ตามนัด เมื่อมีอาการใจสั่น เหงื่อออก จะกินขนมหวานหรือลูกอมทันทีและเมื่อมีอาการผิดปกติจะมาพบแพทย์ก่อนนัด ร้อยละ 100.0 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการดูแลตนเองก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35)

ข้อ ที่	การดูแลตัวเอง	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม			หลังเข้าร่วมโปรแกรม		
		ร้อยละ			ร้อยละ		
		เป็น ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	เป็น ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง
1.	ท่านรับประทานยารักษาโรคเบาหวานอย่างต่อเนื่อง	96.00	04.00	0.00	100.0	0.00	0.00
2.	ท่านรับประทานอาหารตรงเวลาทุกมื้อ	80.00	20.00	58.30	100.0	0.00	0.00

ตารางที่ 4 แสดงการดูแลตนเองก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) ต่อ

ข้อ ที่	การดูแลตัวเอง	ก่อนเข้าร่วม โปรแกรม			หลังเข้าร่วมโปรแกรม		
		ร้อยละ			ร้อยละ		
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง
3.	ท่านชอบรับประทานอาหารระหว่างมื้อ เช่น ผลไม้ หรือขนมหวาน	4.00	92.00	4.00	44.00	56.00	0.00
4.	ท่านมาพบแพทย์ตามนัดเพื่อรับยาต่อเนื่องทุกครั้ง	80.00	20.00	0.00	100.0	0.00	0.00
5.	ท่านออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	16.00	68.00	16.00	28.00	72.00	0.00
6.	ท่านรับประทานยาสมุนไพร เพื่อช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด	64.00	36.00	0.00	96.00	4.00	0.00
7.	ยาที่กินก่อนอาหาร ท่านรับประทานก่อนอาหาร 1 ชั่วโมงเสมอ	12.00	76.00	12.00	96.00	4.00	0.00
8.	เมื่อมีอาการใจสั่น เหงื่อออก ท่านจะกินขนมหวานหรือลูกอมทันที	84.00	16.00	0.00	100.0	0.00	0.00
9.	เมื่อมีอาการผิดปกติ ท่านจะมาพบแพทย์ก่อนนัด	84.00	16.00	0.00	100.0	0.00	0.00
10.	ท่านปรึกษาและขอคำแนะนำจากแพทย์พยาบาล โภชนากร เพื่อให้ทานที่เหมาะสม	88.00	8.00	4.00	96.00	4.00	0.00

เมื่อพิจารณาระดับการดูแลตนเองก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) พบว่าส่วนใหญ่มีการดูแลตนเอง เรื่องการรับประทานยาเบาหวานอย่างต่อเนื่อง การรับประทานอาหารตรงเวลาทุกมื้อ การมาพบแพทย์ตามนัด เมื่อมีอาการใจสั่น เหงื่อออก จะกินขนมหวานหรือลูกอมทันทีและเมื่อมีอาการผิดปกติจะมาพบแพทย์ก่อนนัด ร้อยละ 100.0 ดังรายละเอียด ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงระดับการดูแลตนเองก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35)

ระดับการดูแลตัวเอง	ก่อน		หลัง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (10-17 คะแนน)	0	0.00	0	0.00
ปานกลาง (18-23คะแนน)	4	12.0	0	0.00
สูง (24-30คะแนน)	21	88.0	25	100.0
รวม	25	100.0	25	100.0

$\bar{X} = 25.72$, S.D.=1.94, Min=21, Max=29

$\bar{X} = 28.60$, S.D.=0.70, Min=27, Max=30

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการดูแลตัวเอง

ผลการศึกษาพบว่าผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำมีคะแนนเฉลี่ยของการดูแลตนเองก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) เท่ากับ 25.72 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) เท่ากับ 28.60 คะแนน

เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติพบว่าคะแนนเฉลี่ยของการดูแลตัวเองหลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการดูแลตัวเองก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35)

การดูแลตัวเอง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	p
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	25.72	1.94	- 8.393	.029
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	28.60	0.70		

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจหลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35)

ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมของความพึงพอใจหลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) ได้รับความรู้เรื่องโรคเบาหวานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.86$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ากลุ่มอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุด 5 ลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความรู้เรื่องโรคเบาหวาน เจ้าหน้าที่แต่งกายสุภาพเหมาะสมและเป็นระเบียบเรียบร้อย เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ความรู้ด้านสุขภาพหรือตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน ระยะเวลาในการให้ความรู้เหมาะสม เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจหลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35)

ลำดับที่	ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1.	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการให้ความรู้เรื่อง โรคเบาหวาน	3.00	0.00	มาก
2.	เจ้าหน้าที่แต่งกายสุภาพ เหมาะสม และเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.00	0.00	มาก

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจหลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (n=35) (ต่อ)

ลำดับที่	ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
3.	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ความรู้ด้านสุขภาพหรือตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน	3.00	0.00	มาก
4.	เจ้าหน้าที่พูดเสียงดัง ฟังชัด และให้ความรู้ได้อย่างถูกต้อง	2.92	0.28	ปานกลาง
5.	ระยะเวลาในการให้ความรู้เหมาะสม	3.00	0.00	มาก
6.	เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ เต็มใจ ยิ้มแย้ม แจ่มใส	2.92	0.28	ปานกลาง
7.	เนื้อหาที่ให้ความรู้ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน	2.52	0.51	ปานกลาง
8.	การจัดลำดับของเนื้อหา ความรู้ ไม่ซับซ้อน	2.80	0.41	ปานกลาง
9.	เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย	3.00	0.00	มาก
10.	ข้อคำถามใช้ภาษาเข้าใจง่าย	2.48	0.51	ปานกลาง
	รวม	2.86	0.10	ปานกลาง

สรุปและอภิปรายผล

หลังเข้าร่วมโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ แผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความรู้และการดูแลตนเองเกี่ยวกับ โรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 77.14 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากถึงร้อยละ 31.40 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 31.40 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 31.40 มีรายได้น้อยกว่า 5000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 34.30 และมีรายได้มากกว่า 15,001 ร้อยละ 31.40 ระยะเวลาการเป็นโรคเบาหวานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 51.40 มีค่าระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในช่วง 31-49 mg% ร้อยละ 45.70 ระดับความรู้เรื่องโรคเบาหวานของผู้ป่วยที่ป่วยด้วยโรคเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่ ระดับความรู้อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าจำนวนเกินครึ่ง ที่เหลือมีระดับความรู้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาด้านความรู้ ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าระดับความรู้เรื่องโรคเบาหวานของผู้ที่ป่วยด้วยโรคนี้ ส่วนใหญ่มีระดับอยู่ในสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 88.0 และมีระดับความรู้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางร้อยละ 12.0 สอดคล้องกับการศึกษาที่ว่าระดับความรู้เรื่องโรคและความรู้ในการดูแลตนเองอยู่ในระดับดี เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าข้อคำถามที่ตอบถูกเกินร้อยละ 80 ยกตัวอย่างมา 2 ข้อ ได้แก่ การรับประทานยารักษาโรคเบาหวานอย่างต่อเนื่อง และการรับประทานอาหารตรงเวลาทุกมื้อ⁽⁶⁾

สอดคล้องกับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการดูแลเท้าของผู้สูงอายุโรคเบาหวาน⁽⁷⁾ ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นประสิทธิผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

ร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการดูแลเท้าของผู้สูงอายุเบาหวานซึ่งมีประโยชน์ในการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าของผู้สูงอายุเบาหวานต่อไป⁽⁹⁾ ประสิทธิภาพการมีอากาศ ภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน ระดับน้ำตาลเฉลี่ยสะสมในเลือด และการสนับสนุนทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้า⁽¹⁰⁾ คุณภาพชีวิตในผู้ป่วยเบาหวานที่มีแผลที่เท้าโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคเหนือตอนบนพบว่า การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2⁽¹⁰⁾ การสอนแนะในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพต่อระดับน้ำตาลเฉลี่ยสะสมในเลือดของผู้ที่มีภาวะก่อนเป็นเบาหวาน ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ 1. ค่าเฉลี่ยของระดับน้ำตาลเฉลี่ยสะสมในเลือดในผู้ที่มีภาวะก่อนเป็นเบาหวานภายหลังได้รับโปรแกรมการสอนแนะในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁽¹¹⁾ การกำกับตนเองต่อพฤติกรรมกรบริโภค และขนาดรอบเอวของผู้ป่วยสูงอายุโรคเบาหวานที่มีภาวะอ้วนสรุปผลการวิจัยดัง 1. ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมกรบริโภคของผู้ป่วยสูงอายุโรคเบาหวานที่มีภาวะอ้วน หลังการได้รับโปรแกรมส่งเสริมการกำกับตนเองดีกว่าก่อนได้รับ โปรแกรมส่งเสริมการกำกับตนเอง และกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมส่งเสริมการกำกับตนเองดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการบริการตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁽¹¹⁾ และผลของ โปรแกรมการสอนแนะเพื่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตต่อระดับน้ำตาลเฉลี่ยสะสมในเลือด ของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 รายใหม่⁽¹²⁾

สอดคล้องกับการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2⁽¹³⁾ สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของพระสงฆ์ที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และ 2) ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมกรควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด สำหรับปัจจัยที่ 3 คือแรงสนับสนุนทางสังคม⁽¹⁴⁾ สอดคล้องกับเรื่องอิทธิพลของการรับรู้ความรุนแรงของโรค ความแตกฉานด้านสุขภาพและการสนับสนุนจากครอบครัวต่อพฤติกรรมกรดูแลตนเองในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 การรับรู้ความรุนแรงของโรค การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวอยู่ในระดับสูงมีผลต่อพฤติกรรมกรดูแลตนเองอยู่ในระดับเพิ่มขึ้น⁽¹⁵⁾

จริยธรรมการวิจัย

ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี เลขที่รหัสโครงการ STPHO2023-308 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2566

อ้างอิง

1. กฤตกร หมั่นสระเกษ, ทศนีย์ ระวีวรกุลและสุนีย์ ละกำป็น. (2562). ผลของโปรแกรมการจัดการตนเองต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่สองที่ใช้อินซูลิน. วารสารวิชาการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา.กรกฎาคม-ธันวาคม 2019, 20 (2).
2. ไชยา ท่าแดง. (2563). ผลของโปรแกรมการจัดการตนเองต่อการรับรู้สมรรถนะแห่งตนปรับพฤติกรรมกรจัดการตนเองระดับน้ำตาลในเลือดและระดับน้ำตาลสะสมเกาะเม็ดเลือดแดงของผู้ที่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอเมืองจังหวัดอ่างทอง.

- 3.นัชรี สุขเกษม. (2554). การศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวานประเภทที่ 2 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่5 นครราชสีมา.
- 4.บุญฤทธิ์ เอ็งไต้. (2559). การพัฒนาโปรแกรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในชุมชน.วารสารราชชนกนรินทร์ประจำเดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม,152-153.
- 5.เบญจมาศ สุขศรีเพ็ง. (2551). ทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็มOrem.(ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.gotoknow.org/posts/115427>.
- 6.ปรารักษ์ บัวทอง คำวิเศษ. (2559). ผลของโปรแกรมการจัดการตนเองต่อพฤติกรรมการจัดการตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- 7.พรรษ โนนจ้อย. (2564). บทฟื้นฟู วิชาการเรื่องการให้สุขศึกษาHealth Education. ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชนคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ศรีนครินทร์เวชสาร กันยายน; 36(2)246-251.
- 8.สุปรียา เสียงดั่ง. (2560). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้.วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้,4(1),191-204.
- 9.อ้อมใจ แต่เจริญวิริยะกุล และกิตติยา ศิลาวงศ์ สุวรรณภู. (2559). การรับรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วย โรคเบาหวาน ตำบลทุ่งบน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์.วารสารวิจัยและพัฒนาระบบ.
- 10.Bemjamin, S Bloom. 1986. 'Learning for mastery' .Evaluation comment.Center for theStudy of instruction program.University of California at Los Angeles.Vol 2:47-62.
- 11.ลักขณา พงษ์กุ่มมา และศุภรา หิमानันโต. (2560).ความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ตำบลบางทราย อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี.วารสารมฉก.วิชาการ, 20(40), 67-76.
- 12.สำนักกระบวนวิทยากรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2560). แนวทางการเฝ้าระวังโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงและหัวใจขาดเลือด. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์,กรุงเทพมหานคร.
- 13.พิมพ์ใจ อินทนนท์. (2561). สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย.บทความ(ออนไลน์).สืบค้น https://dmthai.org/new/images/knowledge/knowledge_2561/9301.jpg
- 14.ภาวนา กิรติยุดวงศ์ และสมจิตร หนูเจริญกุล. (2561). การติดตามประสิทธิภาพในระยะยาวของโปรแกรมการจัดการดูแลตนเองในผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 .วารสารพยาบาลรามฯ.พฤษภาคม-สิงหาคม,16(2).
- 15.Best,J.W.(1970) . Researchineducation.EnglewoodCilifts, NewJersy: Printice-Hall.Cohen, J and Cohen, P.1983.Applied multiple regress/correlation. Analysis for the Behavioral sciences. (2nd ed.) New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.